

Citaten

Bijzondere aantekeningen: uit handelingen des kerkerads van Groot Ammers

Uit het Lidmatenboek 1689-1695 | 1743 inv 2 van Ammers {streekarchief Schoonhoven}

Aafje Jans(z) die naderhand in een zware en bedroefde stryd in uyterlijke afval vervallen is, en naderhandt kerkelijk sijnde naar haar eygen belijdenis, en aangeving aan hoererijen of overspel met Dirk Gijsbertse van Baren

30 september 1698

Bijzondere aantekeningen: uit het kerkboek van Stolwijk.

Arien van Baren lidmaat te Groot-Amers klaagt er over dat zijn minderjarige zoon Gerrit door de roomse priester van Cabauw is verleid geworden tot het roomse Geloof. De zoon is in middels bij zijn ouders terug gekomen. Men zal afwachten hoe hij zich zal gedragen.

19 april 1746

Saken voorgevallen ten tijde van den Dienst van Do Gerh: Penzonius tot Groot-Amers

1. Is op Kerstijdt des jaers 1702 des H. H. Avondmael gehouden en niet sonderlings voorgevallen, als alleen dat Dirk Gijsbertse van Baren zig beklagde beswaert te zijn, over het gene over hem in 't jaer 1700 gemelt art 71. besloten was, daer egter nog niet is gedaen, moettende de saek nader ondersocht worden.
4. Is voor 't Avondmael in September op het langdurig aenhouden van Dirk Gijsbertse van Baren, zijn sake ter hand genomen, en syn klagte naukeurig ondersogt, en na genoegsame en grondige informatien bevonden zijnde dat na 's lands regter een vrous persoon beswangert zijnde, en een getrouwt man daer over beschuldigende, die niet kan gedwongen worden tot een eed van suivering, vael mindan indien sij niet beswangert is. So heeft van de eerw: kerkenraad geoordeelt, de beschuldiging van Aefje Jans geen genoegsame reden te zijn, om Dirk Gijsbertse voorn: langer van 'S Heeren Avondmael af te houden, dewijle sij die niet beweesen hade, en hij tot geen eed kon gevordert worden. So is hij dan op sijn herhaelde betuiging van onschuld, en so op sijn eijgen consientie wederom tot het gebruik van de bondsegelen.

Art. 71. Voot die avondmaal van October. So is t dat o. Kerken raad, sijnende bestaende
 is dat Aelst Jant de haer sulten in de voorgaende artikel gemelde, die
 gijsteren van Barden nu sijn opderlyk haedig betijde, van dat hij haer alle
 beids' onderlyk behandeld hadde. En dat daer mede sijnen hingenen vord
 dat subjeet ward gevalen, heeft gecommittiert de predicant de Ouderlinge
 om aan het kint van Jan Hoedich Ouderling de voorn sijnend sijn wout
 redder de w hoerig went van de Staat haer sulten wab. t wille g'eliche sijn
 de so heeft orde de voorn Aelst Jant volmondig is vrijwillig sijnend
 die staetvalig staende g'eliche, dat die gijsteren van Barden haer,
 die tijde alt sijn in sijn sijnend wab, had misbruyt: En Marigge Jant haer
 sijnend dat de sijnen die gijsteren haer die maer onderlyk had aangestelt
 die orde en die ander vord van die gijsteren onderlyk, en daer orde
 liffelij beids' vord g'eliche, en vord sijnen redder orde de wout gevoert.
 die predicant sijnend de Ouderlinge sijn die hoerig bestaende, en die sijn g'eliche
 die vord vordend in sijnen sijnen bejgeringe, en wille mede in sijnen sijnen kan
 dellinge alt die liffelij malland' opticht: heeft sijnend vord orde de
 voornende Aelst Jant alt die bestaling de voorgaende sijnend sijnend sijn
 redder, naar haer sijnen bejgering, mede hoerig bestaende wab, de gemel
 sijnen van die avondmaal de haer alt de onwendig liffelij vord de
 tijde ontdegt mede d'elliche sijnend bestaende vord haer sijnend, en sijn
 mening tot bodwendigheid de bestaende: En aan Marigge Jant, die so
 naar haer sijnen bejgering alt haer optichting van die gijsteren door
 onderlyk onneding de haer d'elliche sijn mede sijnend sijnend, en
 naar sijnen vord in vord g'eliche sijnen wab, die redder sijn
 redder, van g'eliche bestaende sijn van die avondmaal de haer w ontstond
 en de voornende die gijsteren van Barden haer walt die voorn sijn
 van over sijn mede Aelst Jant onderlyk, it d'elliche sijn de Kerken
 raad mede haer haer vord vord wab, ~~alvord~~ de sijnen sijn
 vord die g'eliche daer van mede orde of and'eliche haer w sijnend.
 t wille sijn vordende w wille d'elliche, it sijn de Kerken raad sijnend
 dat de sijnen, en om al t vord is onderlyk onneding mede Marigge
 Jant, die sijn sijn bestaende wab w vord g'eliche w bestaende: En insonde
 liffelij om dat sijn mede wille sijnend vord de sijnen van de over sijn
 dat haer opsticht widd, en dat so groot d'elliche is opsticht gat
 in de g'eliche gemelde ja sijnend sijnend, ~~alt~~ sijnend bestaende van
 die avondmaal de haer w ontstond, tot tijde sijnend, dat sijn sijn
 g'eliche van die gemelde sijnend sijnend sijnend, en vord
 sijn vord sijnend door bestaende van haer sijnend bestaende haer
 sijnend.

Art. 72. Alsoe Jan Holst, daer van vord art 60 g'eliche is, iterativ' de sijn
 stige sijnend de sijnend g'eliche, dat sijn sijn mede de
 sijnend abstatie moegt bestaende, om tot Rotterdam daer sijn vord
 agtig wab w haer sijnend dat sijn w vord lidmaat van de gemel
 w wab g'eliche. So is sijnend mede ad'eliche is g'eliche van
 de Kerkenraad, aan haer de abstatie g'eliche, waer in g'eliche
 widd dat sijn ja lidmaat wab, maar mede orde bestaende mede
 t'elliche van de d'elliche sijnend om wille sijn van die a-
 vordmaal de haer sijnend wab g'eliche sijnend.

jaar 1701 art.71.

voor het avondmaal van October soo is t dat de Kerkenraad, vernomen hebbende dat Aafje Jans en haar suster in de voorgaande artikel gemelt, dirk gijsberts van Baren nu selve opentlijk hadden betigt, van dat hij haar al te beijde oneerlijk behandelte hadde en dat daar nevens hevige kijvage over dat subject waren gevallen heeft gecommiteert den predicant en ouderlingen om aan het huijs van Jan Hoeven ouderling de voornoemde personen samen te ontbieden en te hooren wat van de staat van hare saken was, t welk geschiet sijnde soo heeft eerst de voornoemde Aafje Jans volmondig en vrijwillig verklaart en stantvastig staande gehouden dat dirk gijsberts van Baren haar ten tijde als sij in sijn dienst was, had misbruijkt, en Marringje Jans haar suster dat deselve dirk gijsberts haar dikmaal oneerlijk had aangetast, het een en het ander wierd van Dirk gijsbertse ontkent, en daar over tusschen beijden veel gedebatteert en vele vuijle redenen over en weer gevoert de predicant nevens de ouderlingen sig ten hoogste beschaamt en niet min geergert vindende in sulke vuijle bejegeningen en veel meer in sulke vuijle handelingen als die lieden malkander optigkten, heeft eijndelijk voor eerst de voornoemde Aaltje Jans als die (behalve een voorgaande swaare sonde) en wederom, naar haar eijgen belijdenis met hoererije bevlekt was, de gemeijnschap van het avondmaal des heeren als een onwaardig lidt voor een tijdt ontsegt met ernstige bestraffing over haare sonden, en vermaningen tot boetvaardigheijd en bekeering en aan Marringje Jans die soo naar haar eijgen belijdenis als optigting van Dirk gijsbertse door oneerlijke ommegang en handelingen sig mede verontreijngt had en naar rapporten van anderen in veele gelegentheden in woorden en redenen struikelden, van gelijke belast sig van het avondmaal des Heeren te onthouden en de voornoemde Dirk gijsbertse van Baren hoe wel het voornoemde stuk van overspel met Aaltje Jans ontkennde is even wel bij de Kerkeraad niet konnen vrijgekeurt worden alvorens deselve sig voor de geregte daar van met eede of andersins kwam te suiveren 't welk hij weijgerende te willen doen, is bij de Kerkenraad verstaan dat deselve en om al te vrije en oneerlijke omgang met Marringje Jans die hij selfs bekende te verre gegaan te hebben en in sonderheijd om dat sig niet wilde suijsveren voor de justitie van een overspel dat hem opgetigt wierd, en dat soo grooten ergernis en opspraak gaf in de gansche gemeente ja buijten s' lands so soude hebben van het avondmaal des Heeren te onthouden tot tijt en wijlen dat hij sig geregtelijk van het gemelte feijten soude hebben gesuijvert en voorts sijn verdere misslagen door beterschap van leven of wandel hebben herstelt.

gemaal, ook waer in
 de ander mede
 oordelg. dat sij oude
 alle omstandigheden
 moest toegelaten worden.

omme te worden
 toegelaten worden tot de tafel des Heren. De Kerkeeraad hier op haer
 Ouderling heeft oordelg of sij niet w doen gelad niet mede purlous
 als de voorn. En of sij nog goudgeve real dz saken te trouwen
 En altoo geest en geest w worden heeft daer op geantwoort dat
 althijt gheest w hebben, de hem op geen anders vordt w hebben toe gdelat,
 en niet geest anders purlous als hem oijt gerdijntelap w hebben ge
 had: Mit gaderb gerdit hebben dat sij Zedert haer Misval althijt
 sed dedmoedig en twindid sij over haer begaue ergenis had aan
 goddel, en alle terdelus van brouw g lertwold, en tijtelyk drot
 had getoont, en diuvels Malde mit traue g suidde de wode
 Soening mit de gerdijnt had gdelat. g mi nog sojt, heeft
 haer, na dierdel danmaning tot volharding in den waeragig be
 rouw vord god over haer middijt, en lertwolding dz selft doot de
 omplare ddingdaan en derbaare van wandel, woddrou todelat
 te tot de gerdijntelap van des Heren Avondmaal, op dat haer
 Zidel twindid over haer Soud mit doot als groot droefheid
 moest deloude, Maar doot de barmhertighe dat kerke (gelijk wij
 woude dat god haer de sijnt vord al Sal dierus) moest worden
 opgedigt. g w mit aangemoedig om haer val w lertwold.

B. vord dit in Art. 10 op dz 1. Jan. 1700 woddet midw d Schieding van Kerkeeraad gedaan
 - lertwold dz 66. g 67. art. - en sijn aangestelt
 op dz voorgaende Zide tot Ouderlingt wijt gdelat g dz opperste

in plaate van
 Jan Albertus de Bas. - - - - - aangedelt
 Arden Willerul - - - - - Cornelis dierdel Cooyz
 Ruybert Claasly

tot dialous

in plaate van
 Arden Rodus Koopsman - - - - - Jan Jansz de Loo
 Cornelis Jansz Lottok - - - - - Pieter Pieter

en sijn de voorn. broedre Soudt Schieding in linnu d'opdrake
 beddinge beddicht.

Art. 70. Sijnde vord lert avondmaal van july 1700 lert vord van de Kerkeeraad
 raad gdelat had edw Aafz Jant sijnde woonagtig gdelat in
 grandland by Dirk gylberd van Barden, voortg. van dz voorn
 Dirk gylberd Mislandt g ondere te sijn: Soe is t dat de
 fudikant g Ouderling in de lertbeddinge, daer na wijder
 hebben Juone aan lert lert van Aris Baltiauff Swagel van
 de voorn Aafz Jant. En heeft als lert Marijst Jant lert
 van Aris Baltiauff. g. dert, dat sij niet w geen Dirk gylberd had
 en nog wegens haer saken mit wegens haer saken idel wille w
 segge tot sijnen lert. heeft vord Dirk gylberd selft daer over
 aangemohed, maar dit heeft aert saken ontelent. De Kerkeeraad dan
 geen gdelatheid hebben om vord die tijd vord w gaan in die
 Sake, heeft by provisie de voornoud Dirk gylberd, g Aafz Jant
 en Marijst Jant. gerdit, sig vord dte maal van lert avondmaal lert lert
 w ontelent, om wegens de opperake die van haer ging aan de gerdit
 geen ergenis w gerdit, en is sulde by haer aangemoed g lertwold

Ch ood dat Dirk gylberd
 Marijst Jant lert
 vord van Aris Baltiauff
 lert van Aafz Jant
 vord maalt onderlye
 mid beddende dert.

Art. 70. Zijnde voor het avondmaal van Julie 1700 ter oore van den Kerkeraad gekomen had eene Aafje Jans zijnde woonagtig geweest in graveland bij Dirk Gijbertse van Baren voorgaf van den voornoemde Dirk Gijsbertse mishandelt en onteert te zijn als ook dat Dirk Gijsbertse Marigje Jans huijsvrouw van Arie Bastiaanse en suster van Aafje Jansse meermaals oneerlijk soude behandelt hebben. So is 't dat de predikant en ouderlingen in de huisbesoeking daar na wijders hebben vernomen aan het huijs van Arie Bastiaanse swager van den voornoemde Aafje Jansse en heeft als toen Marringje Jans huijsvrouw van Arie Bastiaansse gesezt dat zij niets tegen dirk gijsbertse had en nog wegens haar selve nog wegens haar suster iets wilt te seggen tot sijnen laste heeft ook Dirk gijsbertse selfs daarover aangesproken maar die heeft alles sterk ontkent. De Kerkeraadt dan geen gelegentheid hebbend om voor die tijd verder te gaan in die saak, heeft bij provisie de voornoemde dirk gijsbertse en Aafje Jans en Marigje Jans geraden sig voor dese maal van het avondmaal des Heeren te onthouden om wegens de opspraak die van haar ging aan de gemeente geen ergernis te geven en is sulks bij haar aangenomen en nagekomen.